

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 276/2012-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. februára 2013 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť Ing. A. K., B., zastúpeného advokátom JUDr. J. D., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 280/2004 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 280/2004 porušil základné právo Ing. A. K., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Ing. A. K. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 3 200 € (slovom tritisícdvesto eur), ktoré je Okresný súd Bratislava II p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Ing. A. K. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 485,24 € (slovom štyristoosemdesiatpäť eur a dvadsaťštyri centov), ktoré je Okresný súd Bratislava II p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho advokáta JUDr. J. D., B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 276/2012-15 z 11. júla 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Ing. A. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 280/2004 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo najmä to, že:

«(...) Sťažovateľ je účastníkom konania pred Okresným súdom Bratislava II, sp. zn. 18C/280/2004. Predmetom konania je vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva. Návrh na konanie podala sťažovateľova bývalá manželka. Sťažovateľ je teda v konaní v postavení odporcu. (...)

V okolnostiach prípadu Okresný súd Bratislava II dostal návrh na konanie vo veci 18C 280/2004 dňa 30. 11. 2004. Okresný súd Bratislava II o návrhu dosiaľ právoplatne nerozhodol. Okresný súd Bratislava II svojou nečinnosťou v súbehu s nenáležitou činnosťou

porušuje základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov súčasne s ľudským právom na prejednanie veci v primeranej lehote. Porušenie sťažovateľovho základného práva v čase podania sťažnosti podľa čl. 127 Ústavy SR trvá sedem rokov, štyri mesiace a približne dvadsať dní. (...)

Sťažovateľ 16. januára 2012 zaslal poštou sťažnosť na prieťahy v konaní vo veci 18C 280/04. Sťažnosť adresoval predsedníčke Okresného súdu Bratislava II. (...)

Predsedníčka súdu zaslala sťažovateľovi odpoveď na jeho sťažnosť 1. februára 2012. Sťažnosť označila za neopodstatnenú. (...)

Podaním sťažností sťažovateľ poskytol vedeniu Okresného súdu Bratislava II možnosť prijať opatrenia pre odstránenie právnej neistoty ohľadne del'by bezpodielového spoluvlastníctva, ktorú sťažovateľ oprávnene očakáva od Okresného súdu Bratislava II. Okresný súd Bratislava II namiesto toho poprel, že vo veci 18C/280/2004 aj naďalej dochádza k zbytočným prieťahom.

Sťažovateľ urobil všetko, čo podľa platného právneho poriadku SR mohol urobiť pred podaním ústavnej sťažnosti na uplatnenie svojho základného práva na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľ splnil podmienku § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre podanie sťažnosti na Ústavný súd SR. (...)»

Pokiaľ ide o kritériá posudzovania toho, či v napadnutom konaní bolo alebo nebolo porušené základné právo sťažovateľa na konanie bez zbytočných prieťahov, sťažovateľ poukázal na to, že: „(...) Spor 18C/280/2004 vedený pred Okresným súdom Bratislava II nie je z právneho, ani zo skutkového hľadiska neobvyklý, ani zložitý. Predmetom sporu je vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva po rozvode manželstva. Bezpodielové spoluvlastníctvo zahŕňa byt a úspory účastníkov konania. (...)

Sťažovateľ sa počas konania správal tak, že svojím správaním nedal Okresnému súdu Bratislava II zámienku pre zbytočné prieťahy v konaní. (...)

Okresný súd Bratislava II vo veci 18C 280/04 nedokázal zorganizovať svoj procesný postup tak, aby v súlade so zákonom čo najskôr odstránil stav právnej neistoty účastníkov konania. Pri príprave a vedení konania sa súd opakovane dopúšťa nedostatkov, ktoré majú za následok, že stav sťažovateľovej právnej neistoty vo veci 18C 280/04 neustále trvá. Za hlavnú príčinu tohto stavu možno označiť mnohonásobne opakované odročovanie

ústneho pojednávania bez právne relevantného dôvodu. Súbežne s tým súd často zvolá ústne pojednávanie, ale napokon ho neuskutoční. (...)

V okolnostiach sťažovateľovho prípadu došlo k niekoľkonásobnému porušeniu case-law Európskeho súdu pre ľudské práva a tým aj k porušeniu čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Zákonný sudca opakovane neodôvodne odročil ústne pojednávania vo veci 18C/280/2004. Okresný súd Bratislava II bez zjavného právneho dôvodu vo veci, ktorá sa začala podaním návrhu 30. novembra 2004 do 7. februára 2007, keď sa konalo prvé ústne pojednávanie, neurobil nijaký efektívny právny úkon. Od tohto dňa do 20. októbra 2010 súd viackrát nariadil, ale neuskutočnil, lebo odročil, rad ústnych pojednávaní. Okresný súd Bratislava II nesmeruje k tomu, aby vec 18C/210/2004 vybavil s náležitou usilovnosťou, ani aby ju vybavil rýchle. Poslednú možnosť vylučuje skutočnosť, že súdne konanie v jednoduchej veci trvá ôsmy rok. Na naťahovanie súdneho konania pred Okresným súdom Bratislava II nemalo nijaký vplyv podanie odvolania alebo uplatnenie akéhokoľvek iného opravného prostriedku účastníkmi konania, lebo Okresný súd Bratislava II vo veci 18C/280/2004 dosiaľ neurobil vôbec nijaké rozhodnutie. (...)

Sťažovateľ žiada o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia z dôvodu, že samé rozhodnutie o porušení jeho základného práva v okolnostiach prípadu nemá povahu dostatočnej satisfakcie. Právoplatné vyriešenie jeho právneho postavenia sa nedá napraviť konštatovaním poškodenia sťažovateľa na jeho základnom práve. Sťažovateľ v dôsledku porušenia svojho základného, resp. ľudského práva utrpel ujmu spočívajúcu v pocitoch márnosti, nespravodlivosti a krivdy, že v rozhodnom čase nedosiahol spravodlivú ochranu svojich práv a právom chránených záujmov. Kompenzáciou za túto ujmu je primerané finančné zadosťučinenie, o ktoré sťažovateľ žiada s prihliadnutím na dĺžku porušovania svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov od 30. novembra 2004 až do meritórneho rozhodnutia o ústavnej sťažnosti. (...)

Sťažovateľ žiada ústavný súd o priznanie úhrady trov konania(...) z dôvodu svojho právneho zastúpenia advokátom, ktoré je predpísané zákonom.(...)“.

Na základe uvedených relevantných skutočností sa sťažovateľ domáha toho, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„(...) 1. Sťažovateľovo základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov priznané čl. 48 ods. 2 Ústavy(...) a ľudské právo na prejednanie veci v primeranej lehote priznané čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru(...) v konaní pred Okresným súdom Bratislava II vo veci 18C/280/2004 porušené bolo.

2. Ústavný súd(...) podľa čl. 127 ods. 2 Ústavy(...) prikazuje Okresnému súdu Bratislava II, aby vo veci 18C 280/2004 upustil od ďalšieho porušovania základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

3. Ústavný súd(...) podľa čl. 127 ods. 3 Ústavy(...) priznáva sťažovateľovi za porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov primerané finančné zadostučinenie 3.200,- euro. Okresný súd Bratislava II je povinný vyplatiť toto zadostučinenie do dvoch mesiacov odo dňa vyhlásenia nálezu Ústavného súdu(...) na účet právneho zástupcu sťažovateľa.

4. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 323 euro a 50 centov, ktorú je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť advokátovi JUDr. Jánovi Drgoncovi, DrSc, do dvoch mesiacov od vyhlásenia tohto nálezu(...) na jeho účet.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr. 2126/2012 z 10. septembra 2012, ku ktorému bolo priložené aj vyjadrenie zákonného sudcu v danej veci, a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 3. októbra 2012.

2.1 Predsedníčka okresného súdu popísala chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodala tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Dňa 13. 07. 2011 bol v predmetnej veci vydaný Nález Ústavného súdu SR, ktorým bolo prikázané konať vo veci bez prietáhov. Oboznámením sa s obsahom súdneho spisu musím konštatovať, že po vydaní nálezu ústavného súdu som nezistila prietahy a v tejto časti považujem sťažnosť za neopodstatnenú. Súd vo veci od vydania nálezu koná plynulo a úkony sú vykonávané v primeraných lehotách. (...)“

2.2 Zákonný sudca zaujal k danej veci toto stanovisko:

„(...) Na Okresnom súde Bratislava II som začal pracovať ako sudca asi v polovici roka 2003 s tým, že mi bolo pridelené odd. 18C po sudkyňi JUDr. F., ktorá odišla na Krajský súd v Bratislave. Prevzal som takto asi 400 nevybavených spisov. Jednalo sa o ťažké súdne oddelenie, v ktorom sa nachádzalo veľa reštančných spisov. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že po pridelení týchto spisov mi nebol žiadnym spôsobom upravený nápad nových vecí, teda tieto som musel vybavovať popri už existujúcich nevybavených spisoch v oddelení 18C. Vzhľadom na túto enormnú zaťaženosť bolo prvé pojednávanie vo veci vytyčené až 18. 10. 2006. V priebehu roka 2007 bolo vytyčených viacero súdnych pojednávaní, pričom niektoré boli z rôznych dôvodov odročené bez meritórneho prejednávania veci (pojednávanie dňa 13. 6. 2007 bolo odročené aj pre neprítomnosť odporcu, ktorý sa nedostavil bez preukázateľne závažných dôvodov).

Ako je vyššie uvedené, predmetom sporu je vyporiadanie BSM s tým, že pri tomto druhu sporov, štandardne súdy postupujú tak, že uprednostňujú prejednanie veci s účastníkmi skôr formou zmierovacích konaní s cieľom, aby vec bola doriešená medzi účastníkmi buď mimosúdnou dohodou alebo súdnym zmierom. V predmetnej veci súd v zmysle uvedeného aj postupoval a počas uvedených pojednávaní mal snahu priviesť účastníkov k mimosúdnemu vyriešeniu sporu.

Na pojednávaní dňa 14. 11. 2007 vtedajší právny zástupca navrhovateľky v rámci svojho ústneho vyjadrenia uviedol, že čo sa týka listinných dôkazov tieto sa nachádzajú aj v spisoch tunajšieho súdu sp. zn. 9C 99/01 (rozvod manželstva a úprava práv a povinností rodičov k mal. dieťaťu) a sp. zn. Nc 128/01 (úprava práv a povinností rodičov k mal. dieťaťu) s tým, že tieto spisy navrhol pripojiť. V procesnom uznesení súd uložil obom sporovým stranám, aby v lehote 14 dní zaslali súdu doklady týkajúce sa účtov navrhovateľky a odporcu v peňažných ústavoch ku dňu zániku BSM. Súčasne súd žiadal pripojiť spisy tun. súdu sp. zn. 9C 99/01 a Nc 128/01. Súd následne zistil, že obidva spisy sa nachádzajú na odvolacom súde s tým, že v prípade spisu sp. zn. 9C 99/01 bol spis vrátený tun. súdu dňa 5. 6. 2008 a v prípade spisu sp. zn. Nc 128/01 bol spis vrátený 14. 4. 2008, teda až po týchto dátumoch bolo možné sa so spismi oboznámiť resp. ich pripojiť. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že rozvodový spis sp. zn. 9C 99/01 obsahoval takmer 500 strán, vec napadla na súd 6. 12. 2001 a právoplatne bola skončená až 11. 6. 2008. Takisto poručenská vec sp. zn. Nc 128/01 obsahovala takmer 500 strán, vec napadla na súd

24. 7. 2001 a právoplatne bola skončená v máji 2008. Z uvedeného je zrejmé, že sa jednalo o komplikované súdne konania s rozsiahlym priebehom dokazovania.

Dňa 29. 11. 2007 zástupca odporcu oznámil súdu, že odporca nemá žiadne doklady ohľadne údajného účtu odporcu. Navrhovateľka až dňa 15. 2. 2008 (teda až tri mesiace po vyhlásení procesného uznesenia napriek sudcovskej lehote v trvaní 14 dní) oznámila súdu, že účet v T. a. s. síce mala, ale z daného obdobia výpisy z účtov nemá archivované a nevie súdu oznámiť číslo účtu.

Ako je uvedené vyššie, pri tomto druhu sporu, súd uprednostňuje predovšetkým dohodu účastníkov. Od februára 2008 obidve sporové strany po tom, čo neoznámili súdu čísla účtov v bankách, zostali absolútne nečinné. Voči súdu neurobili žiadne podanie týkajúce sa veci. Súd vzhľadom aj na predmet sporu sa preto dôvodne domnieval, že obidve strany predsa len chcú spor vyriešiť dohodou, a preto na súde neurgujú vytýčenie ďalšieho pojednávania. Po skúsenostiach s týmto druhom sporov, súd sa jednoznačne domnieval, že obidve strany, keďže sú nečinné vo vzťahu k súdu, rokujú o mimosúdnom vyriešení veci.

Dňa 10. 5. 2010 navrhovateľka podala na tunajší súd žiadosť o vytýčenie pojednávania. Odtedy súd vo veci ďalej konal. Bolo vytýčené pojednávanie na 20. 10. 2010 (prvý možný voľný termín na vytýčenie pojednávania aj vzhľadom na existenciu justičných prázdnin), na ktorom súd zistil, že sťažovateľka si zmenila právneho zástupcu s tým, že nová právna zástupkyňa na pojednávaní vzniesla procesnú námietku voči zástupcovi odporcu A. K. (otec odporcu) v zmysle § 27 ods. 2 O. s. p. Ďalej uviedla, že podľa ich názoru práve osoba zástupcu odporcu je príčinou toho, že nie je možné vo veci uzavrieť dohodu, pričom podľa ich názoru, ak by vo veci nezastupoval, dohoda s odporcom by bola možná. Pojednávanie bolo odročené s tým, že bude podaný procesný návrh na rozhodnutie súdu o nepripustení zastupovania zástupcu odporcu. Takýto procesný návrh napokon podaný nebol. Súd vytýčil ďalšie pojednávanie na deň 9. 3. 2011 s úmyslom meritórne vypočítať oboch účastníkov a v prípade potreby podľa danej situácie začať vykonávať ďalšie dokazovanie týkajúce sa masy BSM. Pred týmto pojednávaním sa zákonný sudca dozvedel od priateľa V. F. (syn susedov sťažovateľky) skutočnosti, ktoré sú bližšie uvedené na č. I. spisu 76, 77 a na základe toho pojednávanie dňa 9. 3. 2011 nebolo možné uskutočniť, pretože sudca sa v tejto veci cítil zaujatý, čiže existovali dôvodné pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Zákonný sudca postupoval tak, že v zmysle § 15 ods. 1 O. s. p. spis

predložil predsedníčke tun. súdu, ktorá vec predložila na rozhodnutie Krajskému súdu v Bratislave dňa 11. 3. 2011 s tým, že krajský súd rozhodol uznesením zo dňa 21. 3. 2011, že zákonný sudca nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci. Spis bol vrátený tun. súdu 14. 4. 2011.

Následne súd vo veci konal. Dňa 11. 5. 2011 bol daný pokyn VSÚ na prípravu uznesenia o uložení povinnosti navrhovateľke zložiť preddavok na trovy dokazovania; uznesenie bolo vydané dňa 22. 7. 2011. Dňa 12. 9. 2011 bolo vytyčené ďalšie pojednávanie vo veci na termín 28. 11. 2011, ktorý bol na žiadosť právnej zástupkyne navrhovateľky z ospravedlniteľného dôvodu zmenený na termín 7. 12. 2011. Do termínu pojednávania boli zisťované stavy účtov účastníkov ku dňu zániku BSM. Na pojednávaní dňa 7. 12. 2011 účastníci prejavili záujem vec vyriešiť dohodu, resp. späťvzatím návrhu, s čím prejavil súhlas aj odporca, avšak vzhľadom na neprítomnosť navrhovateľky (prítomná bola len jej právna zástupkyňa) nebolo možné vec doriešiť. Pojednávanie bolo preto odročené na čo najskorší termín 14. 12. 2011. Toto pojednávanie sa však neuskutočnilo pre práceneschopnosť sudcu. Následne na výzvu súdu navrhovateľka listom doručeným súdu dňa 30. 1. 2012 oznámila súdu, že komunikuje s odporcom ohľadom uzatvorenia mimosúdnej dohody a predpokladá, že by ju mohli do 14 dní uzatvoriť. Listom doručeným súdu dňa 9. 3. 2012 navrhovateľka oznámila súdu, že mimosúdnu dohodu sa účastníkom nepodarilo uzatvoriť. Dňa 2. 4. 2012 súd vytyčil pojednávanie vo veci na termín 28. 5. 2012, na ktorom bola navrhovateľka vypočutá ako účastníčka konania. Odporcu nebolo možné vypočuť, nakoľko sa kvôli PN nedostavil. Pojednávanie bolo teda odročené na termín 27. 6. 2012. Na tomto pojednávaní účastníci opätovne prejavili záujem o mimosúdnu dohodu s tým, že táto závisí aj od toho, či sa dohodnú vo veci ich maloletého syna, na čo im súd poskytol 2 mesačnú lehotu, v ktorej má navrhovateľka oznámiť súdu, či došlo alebo nedošlo k mimosúdnej dohode.

Uvedená dvojmesačná lehota uplynula dňa 27. 8. 2012, pričom do tohto dátumu navrhovateľka neoznámila súdu, že by medzi účastníkmi došlo k mimosúdnej dohode, preto súd nariadil ďalšie pojednávanie na najbližší voľný pojednávací termín dňa 5. 11. 2012.

Vzhľadom na vyššie uvedené, zákonný sudca je toho názoru, že z jeho strany v konaní nedošlo k subjektívnym prietahom a ďalej je toho názoru, že aj zo strany účastníkov

konania boli spôsobené určité prietahy, ktoré mali vplyv na dĺžku konania a na to, že súd doteraz vo veci meritórne nerozhodol.“

2.2 Právny zástupca sťažovateľa v reakcii na uvedené vyjadrenie okresného súdu zaujal toto stanovisko:

«(...) Vyjadrenie k tvrdeniam zákonného sudcu

Sťažovateľ namietol porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy SR v spojení s porušením svojho ľudského práva na prejednanie veci v primeranej lehote priznaného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

K uplatňovaniu čl. 48 ods. 2 Ústavy SR existuje množstvo predchádzajúcich rozhodnutí Ústavného súdu SR ustáľujúcich podmienky dostupnosti a vymožitelnosti tohto základného práva. Rozhodnutia ústavného súdu sú v súlade s case-law Európskeho súdu pre ľudské práva určujúcich podmienky dostupnosti a vymožitelnosti ľudského práva priznaného čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Tieto rozhodnutia sú natoľko dostupné v zbierkach nálezov a uznesení Ústavného súdu SR, v publikáciách rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva, či na internetových stránkach oboch orgánov súdnej moci, že ich možno zaradiť medzi všeobecne známe skutočnosti. Súdy aj každého sudcu na každom stupni organizácie všeobecného súdnictva vo vzťahu k týmto rozhodnutiam zaťažuje povinnosť poznať ich obsiahnutá v zásade iura novit curia.

Vyjadrenie zákonného sudcu Okresného súdu Bratislava II, ktoré Okresný súd Bratislava II predložil Ústavnému súdu SR bez toho, aby bolo možné z vyjadrenia súdu vyvodiť, že sa s vyjadrením zákonného sudcu nestotožňuje, obsahuje tvrdenia o neporušení čl. 48 ods. 2 Ústavy SR svojou podstatou popierajúce predchádzajúce rozhodnutia Ústavného súdu SR súbežne s popieraním case-law Európskeho súdu pre ľudské práva.

Zákonný sudca uviedol, že na Okresnom súdu Bratislava II začal pracovať ako sudca „asi v polovici roku 2003, s tým, že po JUDr. F. prevzal asi 400 nevybavených spisov... Vzhľadom na túto enormnú zaťaženosť, bolo prvé pojednávanie vo veci vytyčené až 18. 10. 2006. V priebehu roka 2007 bolo vytyčených viacero súdnych pojednávaní, pričom niektoré boli z rôznych dôvodov odročené bez meritórneho prejednania veci.“ (...)

„Enormná zaťaženosť“ zákonného sudcu neospravedlňuje dvojročný sklz medzi podaním žaloby dňa 30. 11. 2004 a vytyčením prvého ústneho pojednávania na 18. 10. 2006. Zvlášť nie vtedy, keď toto ústne pojednávanie súd nepripravil v súlade s § 114 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku tak, aby rozhodol na jedinom (prvom) pojednávaní, ale aj nasledujúce pojednávania počas roka 2007 uskutočnil bez meritórneho prejednania veci.

Sťažovateľ v nadväznosti na túto okolnosť poznamenáva, že pre dosiahnutie účelu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov nie je významný počet úkonov, ktoré súd v konaní urobil. Každý úkon súdu môže byť v nesúlade s čl. 48 ods. 2 ústavy, ak trvá zbytočne dlho alebo ak nemá prínos k odstráneniu právnej neistoty účastníka súdneho konania. V okolnostiach prípadu zákonný sudca svoju „enormnú zaťaženosť“ nezvládol na ujmu základného práva sťažovateľa.

Zákonný sudca ďalej uviedol: „Pre úplnosť je potrebné uviesť, že rozvodový spis sp. zn. 9C 99/01 obsahoval takmer 500 strán, vec napadla na súd 6. 12. 2001 a právoplatne bola skončená až 11. 6. 2008. Takisto poručenská vec sp. zn. Nc 128/01 obsahovala takmer 500 strán, vec napadla na súd 24. 7. 2001 a právoplatne bola skončená v máji 2008.“

Právna zložitosť sporu nezávisí od rozsahu spisu (spisov), s ktorými súd pracuje, ani od počtu účastníkov konania (Martins Moreira Case, séria A, č. 143, s. 17). Ak by zákonný sudca mal relevantné skutkové alebo právne argumenty v prospech svojho tvrdenia, že základné právo sťažovateľa, ani jeho ľudské právo neporušil, nebol by odkázaný uchýliť sa k citovanému tvrdeniu o rozsahu spisov, ktoré dokonca bezprostredne nesúviseli k konaním, v ktorom sa súd dopúšťa zbytočných prietáhov.

Zákonný sudca ako „objektívnu skutočnosť“ v prospech tvrdenia, že súd sa nedopúšťa zbytočných prietáhov, lebo „na vine sú účastníci konania“, ktorí opakovane prejavili záujem o mimosúdnu dohodu, čo v konečnom dôsledku viedlo súd k opakovanému odročovaniu ústnych pojednávanií, až napokon súd nariadil ďalšie pojednávanie na 5. 11. 2012 ako „na najbližší voľný pojednávacie termín.“

Sťažovateľ upozorňuje na hypotetický charakter tohto termínu, ktorý je určený do budúcnosti. Aj ak k ústnemu pojednávaniu dňa 5. 11. 2012 naozaj dôjde, nejde o okolnosť preukazujúci absenciu nesprávnej činnosti súdu v príčinnej súvislosti so zdlhavosťou konania 18C/280/2004.

Ako príklad takejto nesprávnej činnosti sťažovateľ z vyjadrenia zákonného sudcu uvádza: „Následne na výzvu súdu navrhovateľka listom doručeným súdu dňa 30. 1. oznámila súdu, že komunikuje s odporcom ohľadne uzatvorenia mimosúdnej dohody a predpokladá, že by ju mohli do 14 dní uzatvoriť. Listom doručeným súdu dňa 9. 3. 2012 navrhovateľka oznámila súdu, že mimosúdnu dohodu sa účastníkom nepodarilo uzatvoriť. Dňa 2. 4. 2012 súd vytýčil pojednávanie vo veci na termín 28. 5. 2012, na ktorom bola navrhovateľka vypočutá ako účastníčka konania...“

Sťažovateľ zdôrazňuje okolnosti prípadu, ktoré majú zásadný význam pre hodnotenie činnosti súdu ako nesprávnej činnosti, lebo ide o prejav nedôslednosti a nerozhodnosti súdu. Spor 18C/280/2004 sa začal 30. novembra 2004. Tento dátum determinuje správanie súdu. Lehoty uvedené vo vyjadrení zákonného zástupcu a citované v bode 11 tohto vyjadrenia by mohli ospravedlniť správanie súdu v krátkom čase po podaní žaloby, ale neospravedlňujú ho takmer osem rokov od podania žaloby. V rozhodnom čase už všeobecný súd konajúci vo veci musí dôsledne dbať o ochranu základných práv účastníkov konania a o plnenie svojich povinností implikovaných v zásade iura novit curia. To sa v okolnostiach prípadu neudialo. (...)

V okolnostiach prípadu lehota, ktorú si vyžiadala navrhovateľka na pokus o uzatvorenie mimosúdnej dohody o vysporiadaní BSM, uplynula 15. februára 2012. Zákonný sudca nemal právny dôvod na vyčkávanie do 9. marca 2012 na doručenie listu od navrhovateľky (pričom neexistuje dôkaz o tom, že vedel, že navrhovateľka mu v ten deň doručí list). Ak by navrhovateľka 9. marca 2012 nijaký list súdu nepredložila, dôvodne možno predpokladať, že súd by zostal nečinný. Neospravedlniteľnou nečinnosťou z hľadiska aplikácie § 101 ods. 2 OSP je aj ďalšie plynutie času medzi 9. marcom 2012, keď sa súd dozvedel, že účastníci konania neuzavreli mimosúdnu dohodu a 2. aprílom 2012, keď súd na základe tohto poznatku vytýčil ústne pojednávanie na koniec mesiaca mája 2012. Len v tejto súvislosti súd procesný úkon, ktorý mohol urobiť v polovici februára 2012, urobil až začiatkom apríla 2012. Sťažovateľ znovu pripomína, že ide o udalosť, ktorá nenastala vzápätí po podaní návrhu na konanie, ale v ôsmom roku neefektívne vedeného súdneho konania.

Zákonný sudca svoje vyjadrenie zhrnul: „Vzhľadom na vyššie uvedené, zákonný sudca je toho názoru, že z jeho strany v konaní nedošlo k subjektívnym prietahom a ďalej je

toho názoru, že aj zo strany účastníkov konania boli spôsobené určité prieťahy, ktoré mali vplyv na dĺžku konania a na to, že súd doteraz vo veci meritórne nerozhodol.“

Zákonný sudca je nenapraviteľný v hodnotení svojho správania v konaní vo veci 18C/280/2004. Celkom poprel právny význam nálezu Ústavného súdu SR, ktorý už preskúmal námietku sťažovateľovej protistrany v občianskom súdnom konaní o porušení jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Zákonný zástupca poprel nesúlad s ústavou aj ohľadne tých svojich úkonov a tej nečinnosti, ktorú ústavný súd kvalifikoval ako porušenie čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

Zákonný sudca bez právnej relevancie pre konanie o sťažnosti uviedol svoj názor, že z jeho strany v konaní nedošlo k subjektívnym prieťahom.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ako aj ľudského práva na prejednanie veci v primeranej lehote nie je ochrana pred subjektívnym zavinením zákonného sudcu. Účelom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR v zhode s účelom ľudského práva na prejednanie veci v primeranej lehote je nastolenie objektívneho stavu, odstránenie právnej neistoty účastníka konania. To zákonného sudcu v jeho sebaobrannom vyjadrení vôbec nezaujalo.

Vyjadrenie k tvrdeniam Okresného súdu Bratislava II

Okresný súd Bratislava II sa vo svojom vyjadrení obmedzil na okolnosti skutkového stavu bez toho, aby pomenoval alebo vymedzil právne relevantné otázky precedentnej povahy, ako keby sa tak dala potlačiť ústavnoprávna podstata sporu nastoleného sťažovateľom - či Okresný súd Bratislava II postupom, ktorý uplatňuje v konaní 18C/280/2004 porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v súbehu s porušením jeho ľudského práva na prejednanie veci v primeranej lehote.

Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti uviedla: „Oboznámením sa s obsahom súdneho spisu musím konštatovať, že po vydaní nálezu ústavného súdu som nezistila prieťahy a v tejto časti považujem sťažnosť za neopodstatnenú. Súd vo veci od vydania nálezu koná plynulo a úkony sú vykonávané v primeraných lehotách.“

Toto vyjadrenie predsedníčky súdu zdanlivo korešponduje s predchádzajúcim právnym názorom Ústavného súdu SR(...)

V okolnostiach prípadu nie je dôvod pre uplatnenie predchádzajúceho právneho názoru Ústavného súdu SR, lebo podmienky, v ktorých by ústavný súd mal tento právny názor uplatniť vo veci II. ÚS 276/2012 sa nezhodujú s podmienkami, v ktorých v minulosti vyslovil právny názor „druhým (nasledujúcim) podnetom môže navrhovateľ namietať porušenie toho istého práva len v časovom období, ktoré nasleduje po vydaní predmetného nálezu.“

Sťažovateľ namietol porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v konaní pred Okresným súdom Bratislava II, o ktorom už Ústavný súd SR rozhodol, že Okresný súd Bratislava II sa zbytočných prieťahov v konaní dopustil. Sťažovateľ však nie je osobou, ktorá sťažnosťou namietla porušenie svojho základného práva. Ústavný súd SR sa dosiaľ nezaoberal otázkou, či Okresný súd Bratislava II porušil jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ani nerozhodol o tom, či Okresný súd Bratislava II v konaní 18C/280/2004 porušil ľudské právo sťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote.

Povinnosťou ústavného súdu je bez diskriminácie poskytnúť ochranu sťažovateľovmu základnému, resp. ľudskému právu. V okolnostiach prípadu k takej ochrane patrí preskúmanie celého postupu Okresného súdu Bratislava II od začatia konania do okamihu, keď Ústavný súd SR o sťažovateľovej sťažnosti rozhodne, lebo otázka, či Okresný súd Bratislava II v konaní 18C/280/2004 porušil sťažovateľovo základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, resp. jeho ľudské právo na prejednanie veci v primeranej lehote, dosiaľ nebola predmetom rozhodovania Ústavného súdu SR. Preukazuje to aj výrok nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 13. júla 2011.

Okresný súd Bratislava II poprel existenciu zbytočných prieťahov v konaní po vydaní nálezu Ústavného súdu SR dňa 13. 07. 2011.

Vyjadrenia zákonného sudcu predložené ústavnému súdu preukazujú opak.

Podľa zákonného sudcu: „Dňa 11. 5. 2011 bol daný pokyn VSÚ na prípravu uznesenia o uložení povinnosti navrhovateľke zložiť preddavok na trovy dokazovania; uznesenie bolo vydané 22. 7. 2011.“ Súd v zastúpení vyššou súdnou úradníčkou v tomto prípade na veľmi jednoduchý administratívny úkon spotreboval viac ako dva mesiace. (...)

Sťažovateľ v sťažnosti namietol, že odo dňa podania žaloby na Okresný súd Bratislava II do dňa, keď podáva sťažnosť na Ústavný súd SR, v konaní o jeho veci

dochádza k prietahu v trvaní sedem rokov, štyri mesiace a približne dvadsať dní. Okresný súd Bratislava II v konaní 18C/280/240 zapríčiňuje zbytočný prietah, ktorý ku dňu vyjadrenia sťažovateľa k vyjadreniu Okresného súdu Bratislava II trvá už sedem rokov, desať mesiacov a tri dni.

Sťažovateľ na trvanie zbytočných prietahov v konaní pred Okresným súdom Bratislava II upozorňuje za účelom odôvodnenia opodstatnenosti nároku na primerané finančné zadostučinenie za porušenie svojho základného, resp. ľudského práva vo výške, ktorú už uplatnil.

Sťažovateľ označuje vyjadrenie k argumentácii Okresného súdu Bratislava II vo veci II. ÚS 276/2012 zo dňa 10. 9. 2012 v spojení s vyjadrením zákonného sudcu z 28. 8. 2012 za ďalší úkon právnej pomoci pozostávajúci z oboznámenia sa s vyjadrením okresného súdu, a z následného písomného vypracovania vyjadrenia sťažovateľa.

Právny zástupca sťažovateľa vykonal tento úkon právnej pomoci v kalendárnom roku 2012 podľa sadzieb platných pre rok 2012. Za jeden úkon vykonaný v roku 2012 prislúcha advokátovi odmena 127,16 euro. Spolu s režijným paušálom 7,63 euro tvorí náhrada trov právnej služby advokátom sumu 134,79 euro vypočítanú podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. Advokát je platiteľom dane z pridanej hodnoty, čo už preukázal ústavnému súdu kópiou osvedčenia založenou do spisu II. ÚS 276/2012 ako dôkaz č. 6. Po zvýšení odmeny za jeden úkon právnej pomoci o 20 % DPH odmena za tretí úkon právnej pomoci je 161 euro a 75 centov.

Sťažovateľ uplatňuje právo na náhradu trov právneho zastúpenia v konaní II. ÚS 276/2012 za tri úkony právnej pomoci v úhrnnej výške 485 euro a 25 centov (323,50 + 161,75).

Vyjadrenie k otázke upustenia od ústneho pojednávania na Ústavnom súde SR

Po tomto vyjadrení k argumentácii Okresného súdu Bratislava II na výzvu sudcu spravodajcu oznamujem Ústavnému súdu Slovenskej republiky, že sťažovateľ podľa § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov súhlasí s upustením od ústneho pojednávania v konaní o svojej sťažnosti, lebo sa nazdáva, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.»

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania, z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu a zo spisu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 391/08 ústavný súd zistil tento priebeh a stav napadnutého konania:

Dňa 30. novembra 2004 bol okresnému súdu doručený návrh Ing. S. K. (ďalej aj „navrhovateľka“) proti sťažovateľovi na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) za trvania manželstva.

Dňa 6. septembra 2006 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 18. október 2006 a sťažovateľovi bol zaslaný návrh na vyjadrenie.

Dňa 18. októbra 2006 bolo pojednávanie odročené na neurčito, pretože sťažovateľovi nebolo riadne vykázané doručenie predvolania.

Dňa 27. októbra 2006 sa sťažovateľ vyjadril písomne k návrhu.

Dňa 28. novembra 2006 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 7. február 2007.

Dňa 25. januára 2007 bol vo veci nariadený nový termín pojednávania na 18. apríl 2007.

Dňa 18. apríla 2007 bolo pojednávanie odročené na 13. jún 2007 s tým, že účastníci konania doručia súdu v stanovenej lehote špecifikáciu masy BSM.

Dňa 15. mája 2007 sa sťažovateľ vyjadril k mase BSM.

Dňa 13. júna 2007 bolo súdu doručené vyjadrenie navrhovateľky k mase BSM. Pojednávanie nariadené na tento deň bolo odročené na 19. september 2007.

Dňa 11. septembra 2007 bolo účastníkom napadnutého konania oznámené, že pojednávanie sa odročuje na 14. november 2007.

Dňa 14. novembra 2007 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito, s tým, že bude pripojený rozvodový spis a účastníci doložia doklady týkajúce sa účtov v banke.

Dňa 29. novembra 2007 sťažovateľ oznámil okresnému súdu, že nedisponuje s dokladmi týkajúcimi sa účtu.

Dňa 15. februára 2008 navrhovateľka oznámila súdu, že nevie uviesť požadované číslo účtu, pretože už nie je klientkou relevantnej banky.

Dňa 23. júla 2010 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 20. október 2010.

Dňa 20. októbra 2010 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že právna zástupkyňa navrhovateľky doloží súdu návrh na rozhodnutie súdu „*o nepripustení zastupovania odporcu zástupcom v konaní*“.

Dňa 26. októbra 2010 sa navrhovateľka vyjadrila k danej veci.

Dňa 10. januára 2011 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 9. marec 2011.

Dňa 9. marca 2011 bolo pojednávanie odročené na neurčito s tým, že spis bude v zmysle § 15 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku predložený predsedovi súdu.

Dňa 11. marca 2011 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o dôvodoch vylúčenia, ktoré oznámil zákonný sudca.

Dňa 21. marca 2011 krajský súd nevyhlásil zákonného sudcu z rozhodovania danej veci.

Dňa 21. apríla 2011 bolo rozhodnutie o nevyhlásení zákonného sudcu z rozhodovania v predmetnej veci doručované účastníkom konania.

Dňa 13. júla 2011 ústavný súd svojím nálezom č. k. III. ÚS 210/2011-26 vyslovil porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 280/2004, okresnému súdu prikázal vo veci konať bez zbytočných prietahov a navrhovateľke priznal finančné zadosťučinenie v sume 3 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

Dňa 12. septembra 2011 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 28. november 2011.

Dňa 28. septembra 2011 právna zástupkyňa navrhovateľky požiadala o zmenu termínu pojednávania.

Dňa 19. októbra 2011 súd oznámil účastníkom konania nový termín pojednávania stanovený na 7. december 2011.

Dňa 7. decembra 2011 bolo pojednávanie odročené na 14. december 2011 z dôvodu procesného návrhu právnej zástupkyne navrhovateľky.

Dňa 14. decembra 2011 bolo oznámené zrušenie termínu pojednávania z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu.

Dňa 30. januára 2012 bolo súdu doručené oznámenie právnej zástupkyne navrhovateľky o pokuse uzatvorenia mimosúdnej dohody so sťažovateľom.

Dňa 29. februára 2012 súd vyzval právnu zástupkyňu navrhovateľky, aby oznámila výsledok pokusu o mimosúdnu dohodu.

Dňa 9. marca 2012 právna zástupkyňa navrhovateľky oznámila súdu, že svoj návrh čiastočne berie späť.

Dňa 2. apríla 2012 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 28. máj 2012.

Dňa 28. mája 2012 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 27. jún 2012.

Dňa 27. júna 2012 bolo pojednávanie odročené na neurčito s tým, že obom účastníkom bola umožnená dvojmesačná lehota na mimosúdnu dohodu.

Dňa 28. augusta 2012 bol vo veci nariadený termín pojednávania na 5. november 2012.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 280/2004 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, dĺžka napadnutého konania podľa názoru ústavného súdu nebola závislá od zložitosti veci. Vec z právneho hľadiska nemožno považovať za zložitú, keďže išlo o štandardné rozhodovanie o vyporiadanie BSM, a ani po

skutkovej stránke nebola vec obzvlášť zložitá, napr. dosiaľ nebolo treba nariadovať ani znalecké dokazovanie.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a predovšetkým poukazuje na to, že celkové trvanie tohto konania už 8 rokov na súde prvého stupňa (okrem dvoch mesiacov) je už samo osebe neprimerané, a to napriek tomu, že ústavný súd už svojím nálezom č. k. III. ÚS 210/2011-26 z 13. júla 2011 vyslovil porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a prikázal okresnému súdu konať v danej veci bez priet'ahov.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou tiež pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna (nesústredená) činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).

Ústavný súd konštatuje, že okresný súd bol v posudzovanej veci nečinný, ale aj neefektívne činný, keď od 30. novembra 2004 do 28. novembra 2006 okrem ojedinelého jednoduchého úkonu dva roky nevykonával vo veci úkony; rovnako v období od 15. augusta 2008 do 23. júla 2010 bol opakovane absolútne nečinný dva roky a päť mesiacov a napokon v období od 9. marca 2011 do 12. septembra 2011 zákonný sudca neúspešne uplatnil námietku svojej predpojatosti v danej veci, a preto asi šesť mesiacov postup okresného súdu nebol efektívny. Za týchto okolností minimálne štyri roky bolo treba pričítať na vrub okresnému súdu, pretože toto obdobie uplynulo nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou okresného súdu. Uvedená nečinnosť okresného súdu je v kontexte ôsmich rokov trvania napadnutého konania ničím neospravedliteľná, pretože počas minimálne štyroch rokov súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom

práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K priet'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti vecí ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu. Obranu zákonného sudcu, že „z jeho strany v konaní nedošlo k subjektívnym priet'ahom“, nemožno akceptovať. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že ústavný súd pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo s'ťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti s'ťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako „objektívne“ vo vyjadrení okresného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane uviedol (pozri napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 28/01, I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté priet'ahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu nevyplýva prijatie účinných opatrení. Skutočnosť, že okresný súd mal personálne problémy, ktoré nedokázal riešiť, nemôže byť pripočítaná na ťarchu účastníka konania a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil (pozri napr. I. ÚS 156/02).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Vzhľadom na to, že ústavný súd už svojím nálezom č. k. III. ÚS 210/2011-26 z 13. júla 2011 prikázal okresnému súdu konať v danej veci bez zbytočných priet'ahov, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančného zadosťučinenie v sume 3 200 €, pretože *„v dôsledku porušenia svojho základného, resp. ľudského práva utrpel ujmu spočívajúcu v pocitoch márnosti, nespravodlivosti a krivdy, že v rozhodnom čase nedosiahol spravodlivú ochranu svojich práv a právom chránených záujmov“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, najmä na povahu posudzovanej veci, ako aj na celkové dlhodobé trvanie tohto konania považuje za primerané priznať sťažovateľovi v požadovanej sume 3 200 €, pričom osobitne bolo prihliadnuté na to, že v danej veci ústavný súd už svojím nálezom č. k. III. ÚS 210/2011-26 prikázal okresnému súdu (vo vzťahu k navrhovateľke) konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia z 31. marca 2012, spísanie sťažnosti

zo 17. apríla 2012 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 3. októbra 2012). Za tri úkony vykonané v roku 2012 patrí odmena v sume trikrát po 127,16 € a režijný paušál trikrát po 7,63 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 404,37 €, ku ktorej bolo treba pripočítať 20 % DPH, teda sumu 80,87 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkovú sumu 485,24 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. februára 2012